БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 205 (4841)
ПЯТНИЦА
ОКТЯБРИИН
19
1945 он

Сэн 20 мүн

Үбһэ тэжээл нэмэжэ бэлэдхэхэтэеэ хамта, адуу малай байра байдалые фермэ, гүүртэ, бригада, бэлшээриин газар бүхэнөөр дулаанаар заһабарилха гээшэ колхоз ба малшан бүхэнэй харюусалгатай хэрэг мүн.

Малай тэжээл нэмэжэ бэлэдхэлгэ—тон шухала хэрэг

Адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын ба малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөө эмхидхэхые уряалһан костромско колхознигуудай үүсхэлые манай республикын колхозууд халуунаар дэмжэн үгтэа. Түрүү колхозууд адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые бүримүһэн дүүргэжэ байхатаяа хамта үбһэ тэжээл нэмэжэ бэлэдхэхэ хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсонхой.

Иволгын аймагай «Авангард» колхозой гэшүүд үбһэхуряалгые саһа болзор соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө социалистическэ уялгануудые абажа, республикын бүхы колхозниг уудта хандалга гаргаа һэн. Тиин, тэдэнэр абаһан уялгануудаа саг соонь дүүргэжэ, хэлэһэн үгэдөө хүрөөд байна. Үбһэхуряаха түсэбөө хараалһан болзор соогоо эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, адуу малдаа бардам хүрэхэ тэжээлтэй болобошье энэ хүдэлмэреэ мүнөө хүртэр үргэлжэлүүлһээр. Мүн малаа урин дулаан үбэлжүүлхэ хэрэгтэ эртэнһээ оролсожо, байра байдалаа бүгэдыень дулаалан заһабарилаа.

Тус аймагай «Майн 1», Сэлэнгын аймагай Молотовой, Куйбышевэй нэрэмжэтэ, «Социализм», Тарбагатайн аймагай «Искра», «Победитель» ба бусад колхозууд адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые амжалтатайгаар шиидхэжэ ба нэмэлтэ тэжээл элбэгээр суглуулжа байнхай.

Зүгөөр адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые республикын бүхы колхозууд эдээн шэнги анхаралтайгаар үнгэргэнэгүй. Адуу малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхээгүй байһан аад, энэ хүдэлмэриие үни хада орхижорхиһон колхозууд хаа-хаанагүй бии байна. Хэжэнгын, Бичурын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Яруунын, Хориин аймагуудай олонхи колхозууд мэнэ һая болгор адуу малай байра байдалые заһабарилжа эхилээдүй, нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ нэгэшье хүнэй гаргаагүй байгаа. Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлээр хамагай хойно ябана. Колхозой түрүүлэгшые орлогшо нүхэр Дамдинов гэгшэ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые хүтэлбэрилхэ даалгабаритай байһан аад, фермэ, гүүртнүүд дээгүүр хэдэн үдэрөөр архидажа ябадаг болонхой. Мүн тус сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые огтолон хэрэгсээнэгүй. Үбһэ хуряаха түсэбөө дүүргээгүй байһан энэ артель нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлые мүнөө хүртэр эхилээдүй байһаар. Тарбагатайн аймагай «Красный партизан», «Политотдел» ба бусад колхозууд үбһэ тэжээлээр ехэ дутуутай байһан аад, силос дараха, набшаһа намаа бэлэдхэхэ мэтын шухала хүдэлмэринүүдые үни хада орхижорхинхой.

Тиимэ байбашье республикын зарим колхозууд үбэлэй үеын бэлшээриие тусгаар таһалжа хагда ногооень нөөхэ тушаа оролдоногүй. Хориин, Тарбагатайн, Яруунын, Зэдын аймагуудай олонхи колхозууд намарһаа эхилээд үбэлэй бэлшээри дээрэ адуу малаа ябуулан, хагда ногоогоо эдюулжэ ба гэшхүүлжэ байха юм.

Республика дотор үбһэ, һолоомо мэтын бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ болон силос дараха түсэбөө дүүргээгүй байһан ябадал адуу малые садхалан ба атар тарган үбэлжүүлхэ ябадал хангажа шадахагүй байна. Тиимэдэ нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ ябадал колхоз, фермэ бүхэнэй мүнөөдэрэй шухала зорилго болоно. Хартаабхын эшэ, капустын набшаһан болон тэжээлдэ оромоор бусад зүйлнүүдые энэ гэһээр силослон даража абаха шухала. Таряа сохиһон дары һолоомо ба михиинэ тэрэ доронь суглуулжа, һурилхэ гээшэ тэжээл бэлэдхэхэ шухала хэмжээ ябуулгануудай нэгэниинь мүн.

Мүнөө үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ ябадал хаанашье орхигдохо ёһогүй. Колхоз бүхэн тусгаар бригада звенонуудые эмхидхэжэ силос дараха, хагда сабшаха, набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүдтэ энэ гэһээр гаргаха зэргэтэй.

Һайн бэлшээри гээшэ үбһэ тэжээл арбилха ба үхэр малые тобир тарган ондо оруулха ябадалда тусгаар удхатай. Тиимэдэ, бэлшээриие гамтайгаар хэрэглэхэ ябадалда эртэнһээ хойшо анхарха байна.

Үбһэ тэжээл нэмэжэ бэлэдхэхэтэеэ хамта, адуу малай байра байдалые фермэ, гүүрт, бригада, бэлшээриин газар бүхэнөөр дулаалан заһабарилха гээшэ колхоз ба малшан бүхэнэй харюусалгатай хэрэг мүн.

Адуу малые садхалан ба дулаанаар үбэлжүүлжэ, гүрэнэй түсэб дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхын тулада үбһэ тэжээл нэмэжэ бэлэдхэхэ, байра байдал дулаалха, мүн бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхэ, фермэнүүдые эрхим хүдэлмэрилэгшэдөөр, малшан бүхэниие дулаан хубсаһан, гэр байраар хангаха ябадал партийна, советскэ, газартаряалангай органуудай урдахи эгээл шухала зорилго байна. ВКП(б)-гэй айкомууд, аймгүйсэдкомууд болон газарай таһагууд адуу малай үбэлжэлгые жэшээтээр үнгэргэхын тулада үбһэ тэжээл нэмэжэ бэлэдхэхэ, байра байдал дулаалха хэрэгтэ колхоз бүхэнэй бүхы хабые элсүүлжэ, бодото хүтэлбэреэр хангаха зорилготой.

Союзай Советдэ ба Национальностьнуудай Советдэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин округуудые бии болгохо тухай

СССР-эй Конституциин 34, 35 статьянуудай ба «СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые хэхэ дүримэй» 24, 25, 26 статьянуудай үндэһэ һуури дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй энэ оной октябриин 16-ай Указаар Союзай Советдэ һунгаха 656 һунгуулиин округ ба Национальностьнуудай Советдэ һунгаха 631 һунгуулиин округ бии болгогдобо.

(ТАСС).

Союзай Советдэ һунгалта хэхэ һунгуулинуудай округууд тухай

СССР-эй Конституциин 34-дэхи статьягай ба «СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые хэхэ тухай дүримэй» 24 ба 26 статьянуудай ёһоор СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй энэ оной октябриин 16-ай Указаар Союзай Советдэ һунгалта хэхэ тушаа 656 һунгуулиин округууд бии болгогдобо. Тэдэнэй дунда Бурят-Монгол АССР дотор:

343. Улан-Удын городской һунгуулиин округ (центрынь г. Улан-Удэ).

Улан-Удэ город пригородтэйгээ, Бабушкин, Городок городууд болон Түнхэнэй, Кабанскын, Зэдын, Закаменай, Байкало-Кударын, Прибайкальска, Ториин, Ахын ба Иволгын аймагууд болоно.

344. Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округ (центрынь г. Улан-Удэ).

Эндэ орохо аймагууд гэбэл: Заиграй, Хори, Яруунa, Баунта, Хойто-Байгал, Баргажан, Тарбагатай, Мухаршэбэр, Бичура, Сэлэнгэ, Кяхта, Курумкан, Кудара ба Хэжэнгэ болоно.

Национальностьнуудай Советдэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин округууд тухай

СССР-эй Конституциин 35-дахи статья болон «СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые хэхэ дүримэй» 25 ба 26-дахи статьянуудай үндэһэ һуури дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй энэ оной октябриин 16-да гаргаһан Указай ёһоор Национальностьнуудай Советдэ һунгаха 631 һунгуулиин округ бии болгогдобо. Тэдэнэй дунда Бурят-Монгол АССР дотор:

434. Улан-Удын городской һунгуулиин округ (центрынь—г. Улан-Удэ). Улан-Удэ городой Городской район ба Зауда посёлкоһоо эхилээд Лесозавод хүртэр Пригородно районой зарим хубинь оролсохо.

435. Улан-Удын паровозо-бүтээлгын һунгуулиин округ (центрынь—г. Улан-Удэ). Улан-Удэ городой Заводской район ба Үдэ мүрэниие үгсөөд, Лесозавод хүртэр Пригородно районой зарим хубинь оролсохо.

436. Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округ (центрынь—г. Улан-Удэ) Улан-Удэ городой Железнодорожно район ба Иволгын аймаг оролсохо.

437. Түнхэнэй һунгуулиин округ (центрынь—село Кырен) Городок город ба Түнхэнэй, Закаменай ба Ахын аймагууд оролсоно.

438. Кабанскын һунгуулиин округ (центрынь—село Кабанск) Бабушкин город ба Кабанскын, Байкало-Кударын, Прибайкальска аймагууд оролсоно.

439. Баргажанай һунгуулиин округ (центрынь—село Баргузин) Курумканай, Хойто-Байгалай ба Баргажанай аймагууд оролсоно.

440. Яруунын һунгуулиин округ (центрынь—село Сосново-Озерск) Хориин, Хэжэнгын, Яруунын ба Баунтын аймагууд оролсоно.

441. Тарбагатайн һунгуулиин округ (центрынь—село Тарбагатай) Заиграйн ба Тарбагатайн аймагууд оролсоно.

442. Бичурын һунгуулиин округ (центрынь—село Бичура) Мухаршэбэрэй ба Бичурын аймагууд оролсоно.

443. Кяхтын һунгуулиин округ (центрынь—г. Кяхта) Кяхтын ба Кударын аймагууд оролсоно.

444. Зэдын һунгуулиин округ (центрынь—село Петропавловка) Зэдын, Сэлэнгын, Ториин аймагууд оролсоно.

Национальностьнуудай Советдэ һунгалта хэхэ һунгуулинуудай округууд тухай

СССР-эй Конституциин 35 статьягай ба «СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудые хэхэ тухай дүримэй» 25 ба 26 статьянуудай ёһоор, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй энэ оной октябриин 16-ай Указаар Национальностьнуудай Советдэ һунгалта хэхэ тушаа 631 һунгулиин округууд бии болгогдобо.

Тэрэ тоодо:

25. **Дальне-Восточно** һунгуулиин округ (центрынь г. Хабаровск). Хабаровска ба Приморско хизаарнууд, Читинскэ область, Якутска АССР ба Бурят-Монголой АССР, Сахалин арал болон Курильска аралнууд болоно.

ТАРБАГАТАЙН АЙМАГ

Машинистын соло

Кузьма Пыкин гэгшэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой сложно молотилкын машинист болоһоор олохон жэл болобо. Таряахуряалгын үедэ жэл бүри машинист байжа, хүдэлмэриин эрхим дүршэлтэй болоһон нүхэр Пыкин машинаяа нэгэнтэшье эбдэжэ һаатуулдаггүй юм. Мүнөө жэлдэ нүхэр Пыкин бүри эршэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Машинист Пыкин гэгшэ таряа сохилгодо орохоһоо хэдэн хоног урда тээ өөрынгөө машиные саг үргэлжэ шалгажа, дутуу дундыень хүсэлдүүлэн заһабарилһанай ашаар, хүдэлмэрилжэ захалһанһаа хойшо нэгэшье үдэр һаатаагүй байха юм.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой магтаалта машинист нүхэр Пыкин молотилкын машинистнуудай аймаг соохи социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ ябана.

Таряа сохилгые таһалгаряагүйгөөр ябуулжа байһан машинист Пыкинай хүдэлмэриин дүршэл шадабариие аймагай бүхы машинистнууд халан абажа, энээндэл адли эршэтэй шударгуугаар ажаллаха уялгатай.

И. ФЕДОРОВ.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗУУДААР ТАРЯАХУРЯАЛГА БА НАМАРАЙ ПАР ХАХАЛАЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ МЭДЭЭН

1945 оной октябриин 15.

Аймагууд	Ороһото культуранuудые хадаха түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	Намарай п р хахалгын түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
Закаменай	100.0	53,6
Сэлэнгын	100.0	21.6
Иволгын	100,0	38.5
Түнхэнэй	100,0	19,6
Хориин	100.0	29.3
Кабанскын	100,0	21.7
Кяхтын	100.0	25.8
Зэдын	100.0	10.7
Тарбагатайн	99,6	17,2
Хэжэнгын	98.4	23.6
Мухаршэбэрэй	98,1	13.7
Кударын	97,4	13.7
Ториин	97.1	16.2
Заиграйн	95.2	19.7
Баргажанай	95.1	22.3
Б.-Кударын	94,4	24,5
Курумканай	93.5	26.3
Прибайкальска	92.2	20.5
Яруунын	91,3	21,3
Бичурын	90,7	9,4
Хамта.	97,0	20.3

ВКП(б)-гэй АИКОМУУД БА АЙМГҮЙСЭДКОМУУДАЙ ЗУУРШАЛГААР ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДОСКАДА БЭШЭГДЭБЭ

29. Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирии» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Д. Ц. Санжиев,** партийна организациинь секретарь **Ч. Г. Галсанов)**—гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, октябриин 11-дэ дүүргэбэ. 5.196 пүүд таряа гүрэндэ оруулаа. Тэрэшэлэн гүрэндэ овощь ба хартаабха тушааха түсэбүүдээ бүримүһэн дүүргэһэн байна.

30. Байкало-Кударын аймагай «Майн 1» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Т. Д. Сычев,** партийна организациинь секретарь **Б. Ш. Иммангулов)**—бэлэдхэлэй пунктнуудта 7.596 пүүд таряа тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, октябриин 12-то бүримүһэн дүүргэбэ.

31. Закаменай аймагай «Большевик» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Садаев,** партийна организациинь секретарь **Бакшеев)**—гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэһэн байна.

32. Тус аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Раднаев,** партийна организациинь секретарь **Воробьев)**—гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэбэ.

33. Кабанскын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **И. П. Портнягин)** гүрэндэ таряа ба овощь, хартаабха тушааха жэлэйнгээ түсэбүүдые октябриин 10-да дүүргэһэн байна.

ПРИБАЙКАЛЬСКА АЙМАГ

Овощь ба хартаабха элбэгээр тушааба

«Красная Заря» колхоз Прибайкальска аймаг соо түрүүлэн таряахуряалгаяа дүүргэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ илагшадай тоодо оролсонхой. Мүнөө энэ артель гүрэндэ овощь ба хартаабха тушааха түсэбүүдээ бүримүһэн дүүргэбэ. Тиигээд байхадаа, энэ артелиинхид гүрэндэ таряа тушааха түсэбүүдээ овощь хартаабха шэнги түргэн дүүргэхэ хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсожо байха юм.

Тэрэшэлэн Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ овощь ба хартаабха тушааха түсэбүүдээ саг соонь дүүргэһэн байна. Мүн «Красный партизан», «Майн 1», Лазогой, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд гүрэндөө хартаабха тушааха түсэбүүдээ саг соонь дүүргээд, овощь элбэгээр оруулжа байха юм.

И. КИРЕЙЧУК.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

Найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БЕРЕЗОВСКАЯ Устинья Афанасьевнае—Кабанскын аймагай, Закалтус тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. БУРЛАКОВА Любовь Петровнае—Кабанскын аймагай, «Красное Знамя» колхозой колхозница.
3. ВЛАСОВА Татьяна Федосовнае—Кабанскын аймагай, Шигаево тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
4. ИСТОМИНА Маланья Федотовнае—Кабанскын аймагай, «Красное Знамя» колхозой колхозница.
5. КАЧИНА Дарья Леонтьевнае—Кабанскын аймагай, «Красный Партизан» колхозой колхозница.
6. СУРАНОВА Мария Филипповнае—Кабанскын аймагай, «Красный партизан» колхозой колхозница.
7. СУХАНОВА Марфа Ксенофонтьевнае—«XVII Октябрь» колхозой колхозница.

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-дахи ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. КАРГАПОЛЬЦЕВА Фёкла Ивановнае—Кабанскын аймагай Кабанск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. КАРПОВА Аксинья Семёновнае—Кабанскын аймагай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. КАРПОВА Парасковья Прокопьевнае—Кабанскын аймагай, Закалтус тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
4. КОБЫЛКИНА Акулина Колистовнае—Кабанскын аймагай, Тимлюй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
5. ЛИХАНОВА Александра Александровнае—Кабанскын аймагай, Посольско рыбзаводой хүдэлмэришэн.
6. ЛОСКУТОВА Татьяна Васильевнае—Кабанскын аймагай, Закалтус тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
7. ОБЕДИНА Евдокия Спиридоновнае—Кабанскын аймагай, Кабанск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Советскэ Союзай һонин

АГИТАТОРНУУД ҺУНГАЛТАНУУДАЙ УЧАСТОГУУДТА ГАРАБА

ИРКУТСК, октябриин 16. (ТАСС). ВКП(б)-гэй горкомой агитаторнууд болбол арад зоноо «СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые хэхэ тухай дүримтэй» танилсуулжа байна. Тус городой Кировскэ, Сталинска болон Ленинскэ районуудаар 300 агитаторнууд урдынгаа һунгалтануудай участогуудаар түрүүшынгээ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэбэ.

Областиин районуудта СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэл хэхэ зорилготойгоор агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй болон пропагандистнуудай зүблөөнүүд зарлагдаба.

КОЛХОЗНО ТОСХОНУУДЫЕ ГАЗИФИКАЦИЛГА

АНДИЖАН, октябриин 16. (ТАСС). «Андижанһаа» холо бэшэ байһан нефтьпромыселһээ Ленинскэ районой Сайдабадска сельсоведэй колхозуудта газопровод оруулагдаба. Энэ газые 200 колхозниггуудай бүлэнэр ашаглан хэрэглэжэ байха юм. Тэрэшэлэн Мархаматска районой Калининска сельсоведэй Сталинай ба Марксын нэрэмжэтэ хүлөө ажалай артельнүүдэй колхозно гэр байшангууд газифицировалагдаа.

Москва. Горькийн үйлсэ. З. Северовагай фото (ТАСС-эй фотохроника).

Эхэнэрнүүдэй бүхэсоюзна шатарай турнир болохонь

СССР-эй Совнаркомой дэргэдэхи физкультура ба спортын хэрэгүүдэй Комитет болбол Москвада эхэнэрнүүдэй бүхэсоюзна шатарай турнир үнгэргэхэ тушаа гурим баталба.

Тус турнир хадаа ноябриин 20-до эхилхэ юм. Эндэ 16 эхэнэр шатаршан хабаадалсаха байна. 1937 ондо СССР-эй чемпион гэжэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн Рубцова (Москва), Быкова (Москва), Семенова (Ленинград), Лауберт (Рига), Руденко (Уфа) болон Крезберг (Москва) гэгшэд тус-тус бүридөө хабаадалсаха болоо. Үлдэгшэ арбан һууринь элдэб городуудаар үнгэргэгдэһэн турнирнуудта илажа гарагшадта үгтэхэ байна.

Хэрбээ энэ нааданда хабаадалсагшадай нэгэ гү, али хэдэн хүнүүд нэгэдэхи һуури эзэлээ һаа, эдэнэр хадаа өөһэд хоорондоо наадажа, диилэгшэнь нэгэдэхи һуури эзэлхэ болоно.

Энэ турниртэ илажа гарагшадта 1945 оной шатарай наадаанай СССР-эй чемпионой нэрэзэргэ олгогдохо байна. Тэрэ хадаа физкультура ба спортын хэрэгүүдэй Бүхэсоюзна комитедэй шанда хүртэжэ, нэгэдэхи зэргын диплом болон чемпионой жетоноор шагнагдаха юм. Турниртэ хабаадалсажа хоёрдохи ба гурбадахи һууринуудые эзэлэгшэд шагнагдаха юм.

АМГАЛАН САГАЙ ХҮДЭЛМЭРИ ДЭЭРЭ

ВЕЛИКИЕ ЛУКИ. (ТАСС). Советскэ Союзай Геройнууд Владимир Карпович Блинов ба Николай Тимофеевич Курдов гэгшэд фронтһоо түрэл нютагтаа бусажа ерээд, колхозниггуудта ажахыгаа һэргээн бодхоохэдонь туһалжа байнад.

Нүхэр Блинов болбол мүнөө Великолукска районой Камаевска сельсоведэй түрүүлэгшээр һунгагдаба. Энэ сельсовет урдань гээгдэжэ ябаһан аад, мүнөө амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Эндэхи колхозниггууд болбол гүрэнэйнгөө үмэнэхи уялгата түлбэринүүдые саг болзор соонь дүүргэнэ.

Нүхэр Курдов болбол урдань зүгышэн байһанаа, мүнөө Бельскэ районой «Красная звезда» колхоздо зүгын фермын хүдэлмэриие һайжаруулжа эхилбэ.

ОСИПЕНКОВСКЭ ПОРТ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ҺЭРГЭЭН БОДХООЖО БАЙНА

ОСИПЕНКО (Запорожско область), октябриин 16. (ТАСС). Азовско далай дээрэхи томохон худалдаа наймаануудай портнуудай нэгэн болохо Осипенковскэ порт һэргээн бодхоогдоод, ашаглалда ороо. Тус портын хүдэлмэришэд өөһэдынгөө хүсөөр причалнууд, складууд болон бусад тухеэрэлгэнүүдээ эмхитэй гуримтай болгожо байха юм.

Хэблэлэй шэнжэлэл.

Шухала асуудалые мартаhан газетэнүүд

«Стахановец», «Красная Селенга» ба «Ленинский путь» гэжэ газетэнүүд сэрэгэй албанhаа табигдагшад тухай юушье бэшэнэгүй

«Дайлалдажа байгаа Улаан Армиин личнэ составhаа наhажаал болоhон хүнүүдые табиха тухай» закон хадаа ССР Союзай Верховно Соведэй XII сессеэр үшөө 1945 оной июнийн 23-да баталагдаhан байгаа. Тус законие дүүргэлтэ болохо тушаа нютагуудтахи партийна, советскэ, сэрэгэй болон бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хэбэ.

Мүнөө республикын аймаг, район ба ажаүйлэдбэриин предприятинуудаар албанhаа табигдаhан хэдэн мянгаад илагша боецууднай түрэл нютагтаа ерэжэ, бүгэдэнитын анхаралаар хүреэлэгдэнэ. Тэдэнэрэй гэртээ бусажа ерэлгэ үнэхөөрөө бүгэдэарадай hайндэр болобо. Албанhаа табигдагшад тухай анхарал оролдолгоёо гаргалга манай Эхэ орондо гүрэн түрын ба бүгэдэнитын хэрэг болонхой. Түрэл нютагтаа бусажа ерэhэн илагша боецүүднэй Баруун тээ немецко-фашистска эзэмдэгшэдые, Зүүн тээ японско шунахай империалистнуудые бута нэрьелгэдэ хабаадалсаха үедэ өөhэдынгөө ба бусад боецүүд болон командирнуудайнгаа гаргаhан дайшалхы ябуулганууд тухай тодо hонороор үргэн нитэ эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэн, колхозниктуд, мүн албахаагшадта хөөрэжэ үгэжэ, тэдэнэрые ажал хүдэлмэри дээрээ шэнэ-шэнэ илалтануудые түйлаха зам тээшэнь зоригжуулна.

Республикын олонхи ажаүйлэдбэриин предприятинууд, колхозууд, совхозууд, МТС-үүд ба учреждениинүүдэй коллективүүд хадаа өөhэдынгөө түрэл, илагша боецүүдые үнэн зүрхэнhөөн хүндэлжэ угтахаhаа гадна, тэдэнэртэ материальна ба моральна туhаламжа үзүүлнэ. Гоё hайхан гэр байрануудта бүхы бүлэнэртэйнь оруулаад, түлеэ залhаар, эдеэ хоолой зүйлөөр хангажа байна. Албанhаа табигдагшадай ажал хүдэлмэридэ ороходонь, тэдэнэрэй дайн сэрэг соогуур шудалhан мэргэжэлые хараадаа абажа, армида ошохоhоо урда тээ хэжэ байhан хүдэлмэриhөөн зааханшье дутуугүй ажал хүдэлмэридэ дэбжүүлнэ.

Арад зоной халуун анхаралаар хүреэлэгдэhэндээ урмашаhан боецүүднэй колхозно поли дээрэ гү, али цех соо хүдэлмэрилхэдөө түрүүшынгээ үдэрhөө эхилжэ ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйланад. Иимэhээ аймагуудай хэблэл газетэнүүд болбол армиhаа ерэhэн боецүүдые эсэгэ эхын энхэрэлээр хэрзэргэ угтажа, эдэнэрэй ямараар хүдэлмэрилжэ байhан тухай гэхэ мэтын асуудалаар үргэнөөр ба hонирхолтойгоор бэшэжэ, уншагшадаа hонирхуулхаhаа гадна, илагша боецүүдээ—ами наhаа хайралангүйгөөр Эхэ ороноо хамгаалагшадые хододоо хүндэлжэ байхаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партийна организацинуудтаа бодото туhаламжа үзүүлхэ үүргэтэй байгаа. Теэд энэ зорилгоёо олонхи аймагуудай хэблэл газетэнүүд тон хангалтагүйгөөр бэелүүлнэд.

ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой орган болохо **«Ленинский путь»** газетые (редакторынь нүхэр **Е. Купраш**) абаад үзэе. Энэ газетэ болбол байгша оной июнийн 29-эй үдэртэ СССР-эй Верховно Соведэй I-дэхи зарлалгын XII сесси тухай информационно мэдээсэл, сесси дээрэ баталагдаhан законие тунхаглахаhаа ондоо ямаршье материал үнгэрэгшэ 4 hарын туршада тунхаглаагүй байна.

Гэхэ зуура, энэ аймагай колхозуудта хэдэн арбаад илагша боецүүд ерэжэ, ажал хүдэлмэреэ стахановскаар ябуулжа байха юм. Логовскиин нэрэмжэтэ колхоздо урдань адуунай фермые даагша байhан аад, hүүлэй 4 жэлэй туршада Алас Дурна зүгтэ сэрэгэй албанда ябаха зуураа японско бузар булай самурайнуудые бута нэрьелсэжэ, Хайлар болон бусад городуудые сүлөөлэлгэдэ хабаадалсаhан Василий Шеханов бии. Энэ патриот хадаа Маньчжурида японско империалистнуудай хэhэн зэрлиг муухай аашанууд тухай, Улаан Армиин боецүүд, командирнууд ба генералнуудай габьянууд тухай колхозниктуудтай хөөрэлдөө хэдэг юм. Тэрэшэлэн hаяхан тус аймагай колхозуудта армиhаа табигдаhан ехэхэн бүлэг боецүүд ерээ. Тэдэнэй дунда нүхэд Новокрещин, Васильев, Данилов, Паньков, Фалеев болон бусад бии. Мүн немецко-фашистска эзэмдэгшэдтэй героическаар тэмсэжэ, тэдэнэрые нуга даралсаха зуурад хэдэн дахин правительственнэ дээдэ шагналда хүртэhэн илагша боецүүд ерэнхэй.

Партиин Зэдын айкомой орган—**«Стахановец»** (редакторынь нүхэр **А. Будажапов**) ба **«Красная Селенга»** (редакторынь нүхэр **Г. Сабжаев**) гэжэ аймагуудай газетэнүүд баhал энэ гүрэн түрын ба бүгэдэнитын удхашанартай асуудалые өөhэдынгөө хуудаhануудта оройдоошье тунхаглаагүй байhаар. Тус аймагуудай колхоз, совхоз болон МТС-үүдтэ хэдэн арбаад ба зуугаад боецүүд Улаан Армиhаа табигдажа ерээд, урда урдынхиhаа үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, Эхэ оронойнгоо экономическа ба сэрэгэй хүсэ шадалые дээшэлүүлжэ байнад.

Алдарта боецүүдэйнгээ фронтнууд дээрэ түйлаhан дайшалхы габьянуудые болон мүнөө тылдахи шэн зоригто ажалыень газетэнүүд дээрэ харуулаагүй байханиинь дээрэ дурсагдаhан газетэнүүдэй редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй ехэхэн алдуу хэдэгыень эли тодоор харуулна бэшэ гү?

МАЛАИ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ БЭЛЭН ГҮТ?

Костромско колхозникуудай уряалаар...

Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые амжалтатайгаар үнгэргэхын ба малажалай продуктнуудые гүрэндэ болзорhоо урид тушаахын түлөө Костромско областиин Костромско районой «XII Октябрь» колхозой үүсхэлээр Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ артелиин колхозникууд социалистическэ мүрысөөндэ үргэн далайсатайгаар оролсобо.

Уялгануудые абаhанайнгаа hүүлээр Молотовой нэрэмжэтэ артелиинхид адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые үдэр hүнигүй ябуулжа эхилээ. Тэрэнэй ашаар малай байра байдал бүгэдэ заhабарилагдажа дуулаалагдаба. Бүхы малынь бүлэглэгдэжэ таhалагдаhан ба тусхай хүнүүдтэ даалгагдаhан байна. Мүн үбэлэй үеын бэлшээри тусгаар таhалагданхай.

Мүнөө үедэ нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэжэ байна. Хагда сабшажа ба hолоомо суглуулжа hүрилхэ хүдэлмэринүүдтэ малшад илангаяа эдибхитэйгээр хабаадалсана. Түрүү малшад А. Е. Ефимов, Е. М. Думнова ба бусад адуу малаа садхалан ба урин дулаанаар үбэлжүүлхын түлөө бүхы хабаяа гаргана. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ ба нэмэлтэ тэжээл суглуулха хүдэлмэринүүдые колхозой түрүүлэгшые орлогшо Ф. П. Думнов гэгшэ хүтэлбэрилнэ.

Тус колхоз 1945 ондо малажалые үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые эбэртэ бодо малаар—103 процент, хони ямаагаар—121 процент, адуу морёор 100 процент дүүргэhэн байха юм.

Тиин, энэ артелиинхид 1945—46 онуудай үбэлжэлгые жэшээтээр үнгэргэжэ, hүрэг малаа бүри олошоруулан, ашаг шэмыень арбидхахын түлөө садхалан тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ эдибхитэйгээр хабаадалсажа байна.

Д. БАДМАЕВ.

Хэжэнгэдэ үбhэ тэжээл нэмэжэ бэлэдхэхээ болишоо

Хэжэнгын аймагай оройдоо 10 колхоз адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые дүүргэжэ, гүрэнэй комиссида тушааhан байна. «Комсомол» колхозой (түрүүлэгшэнь П. Э. Эрдынеев) hүнэй-товарна фермын мал 8 ондоо газарта түбхинэнхэй юм. Тиин, бүхы байра байдалнуудынь саг соогоо заhабарилагдажа бэлэн болоhон байна. Мүн малшадай байха гэрнүүд урин дулаанаар заhабарилагдаа. Фермын хүдэлмэрилэгшэдэй культурна эрилтэнүүдые хангахын зорилгоор, улаан булангуудые түхеэрhэн байха юм.

Тэрэшэлэн малай үбhэ тэжээлэй 50 процентнь фермэ гүүртнүүлэй дэргэдэ абаашагданхай. Үбэлэй үеын уhалуурине хаана түхеэрэхэ тухай эндэхид тусгаар анхарна. Адуу малай үбэлжэлгые жэшээтэ hайнаар үнгэргэжэ, малажал хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэхэ ба ашаг шэмыень арбидхаха хэрэгтэ бүхы колхозникуудые элсүүлхын түлөө артелиин правлениин түрүүлэгшэ Эрдынеев ба hүнэй-товарна фермые даагша Доржиев гэгшэд онсо hаналаа табидаг байна.

Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой хонинойтоварна фермэ (даагша нүхэр Аюржанаева) бүхы байра байдалаа заhабарилжа, үбэлдөө хэрэглэхэ тэжээл бэлэдхэhэн байха юм. Гэбэшье, тус колхозой hүнэй-товарна фермэ үбэлжэлгэдэ тон хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байха юм. Жэбхээhэн ба Бахлайта нютагуудаар байдаг малайнь фермэ, гүүртнүүдэй байра байдал мүнөө хүртэр заhабарилагдаагүй hандархай зангаараа. Мүн үбhэ тэжээл нэмэжэ бэлэдхэхэ тухай hүнэй-товарна фермынхид оролдоногүй. Фермые даагша Батуева, колхозой түрүүлэгшые орлогшо Дамдинов гэгшэд үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые хүтэлбэрилхөөр энэ фермэнүүдтэ хэдэн удаа ошодог болобошье, энэ гэхэ юумэ бүтээнгүй айрагай архяар унда хээд, үнэтэй сагаа унтажа үнгэргэдэг байха юм.

Дээдэ-Хэжэнгын, Дээдэ ба Дунда-Худанай колхозууд адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые саг соонь эхилээгүй дээрэhээ мүнөө болтор байра байдалнуудаа бэлэн болгоогүй байна. «Манай ажал», «Майн 1» колхозууд малай байра байдалнуудые мэнэ hая болтор заhабарилжа эхилээдүй ба түсэбөө дүүргээгүй байhан аад, нэмэлтэ тэжээлшье бэлэдхээгүй байба.

Доодо-Худанай сомоной Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой гансал hүнэй-товарна фермэ үбэлжэлгэдэ бэлэн болоо. Тиихэдэнь хонинойнь-товарна фермэ ямаршье бэлэдхэлгүй задагай зайдан байhаар.

Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые аяар мүнөө хүртэр унжагайруулха гээшэ Эхэ оронойнгоо урда гэм хэhэн ябадал болоно. Үбэлжэлгые хэрэгсээнгүй задагай зайдан байhан колхоз бүхэн костромско колхозникуудай уряалаар малшадай социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, дутуунуудаа үлөө мүнөөгүй усадхаха ёhотой.

З. ЛУБСАНОВА.

Хэнhээ туhа хүлеэнэб?

Адуу малай тоо толгойе олошоруулха ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ ябадал үбэлжэлгые ямараар үнгэргэhэнhөө болодог байна. Гэбэшье, Кударын аймагай олонхи колхозууд малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө бодото хэмжээнүүдые абаагүй байhаар. Тиихэлээр hүрэг малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые hаатуулжа байhан Кударын аймагай зарим колхозууд хэнhээ туhа хүлеэнэ гээшэб гэжэ асуумаар болоно.

Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхоз үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые илангаяа хангалтагүйгөөр ябуулна. Тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд садхалан тэжээл ба урин дулаан байра байдал бэлэдхэхын түлөө hүүлэй hаранууд соо нэгэнтэшье анхараагүй гэхэдэ hэжэггүй. Фермэ, гүүртнүүдэйнь адуу малай байра байдал заhабарилагдаагүй задагай зангаараа. Дээрэхи хушалтануудыень hалажа бороо саhые барихагүй болошонхой хашаа балгааhан эндэ олон байна. Мүн малай байрануудай шэбхэ сэбдэгые бүгэдынь гаргаагүй байhаар.

2.000 гаран центнер үбhэ бэлэдхэхэ байhан аад, оройдоо 6.874 центнер үбhэтэй. Мүн силос дараха набшаhата тэжээл суглуулха түсэбүүдээ дүүргээдүй.

Тэрэшэлэн Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Красное Знамя», «Красная заря», «Искра Ленина», «Красный строитель» колхозууд адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые мэнэ hая болтор эхилээдүй байгаа. Тиимэhээ эдэ колхозууд малай байра байдал дулаалан заhабарилаагүй ба мүн үбэлдөө бардам хүрэхэ үбhэ тэжээлгүй байха юм. Тиимэ байбашье, дурсагдагша колхозууд эдэ дутуунуудаа усадхаха тушаа юушье хэнэгүй hанаа амар зангаа үргэлжэлүүлhээр. Адуу малые садхалан ба урин дулаанаар үбэлжүүлхэ шухала хэрэгтэ пмагтал эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгагүй хойрогоор хандаhан дээрэhээ мүнөө болтор иимэ жэгшүүритэй ябадал усадхагдаагүй байна гээшэ.

Аймагай олонхи колхозууд үбэлэй бэлшээрине хүсэд таhалжа фермэ болон малшадта даалгаагүй байhаар. Мүн зарим колхозууд hүрэг малаа шадал шэнээень тааруулан бүлэглэжэ, илгаадүй байха юм. Малшадай байра байдал заhабарилха, тэдэнэрые дулаан хубсаhа хунараар хангаха ябадалда бодото анхаралаа хандуулhан колхозуудай правленинүүд эндэ тон үсөөн.

Адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые тэсэшэгүйгөөр ноошоруулжа байhан Кударын аймагай эдэ колхозууд бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые hаяын үдэрнүүдтэ шиидхээгүй hаа ехэхэн аюулда тохёолдожо, хохидолдо орохо байhанаа мэдэхэ ёhотой. Тэрэшэлэн ВКП(б)-гэй Кударын айком, аймгүйсэдком ба аймагай газарай таhаг болбол үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые өөрөө бүтээхэ ябадалда найдажархёод, hанаа амар байдалаа үргэлжэлүүлhээр байhан эдэ колхозуудай дутуунуудые усадхаха талаар шанга хэмжээ абаха зорилготой.

О. ГРИГОРЬЕВА.

Наhа бараhан боецүүдтэ зорюулhан памятник Югославида нээгдээ

БЕЛГРАД, октябриин 16. (ТАСС). Улаан Армиин болон Югославска армиин дундаhаа наhа бараhан боецүүдтэ зорюулжа бүтээhэн памятнигые баяр ёhололоор нээхэ ябадал Белград шадар Сланцы гэжэ тосхондо болоhон тухай белградска радио дамжуулна. Тэрэ баяр ёhололой суглаанда Югославида hуугаа советскэ элшэн сайд нүхэр Садчиков, Югославска армиин, арадай фронтын, эхэнэрнүүдэй антифашистска фронтын түлөөлэгшэд ерэhэн байха юм.

Тэндэ священник Симович гэгшэ сүлөөлэлтынгөө түлөө Югославиин арадуудай тэмсэл хэhэн тухай хэлэhэн байна. Тэрэ хадаа энэ дайн сэрэгтэ дайсанаа даража илалта түйлаха ябадалда Советскэ Союзай болон Улаан Армиин айхабтар ехэ ашатай габьяатай байhание тэмдэглээд, манай эндэ наhа бараhан геройнууд ахадүү арадайнгаа газар соо хадагалаатай байна гээшэ, тэдэнэй могиланууд тухай югославска эхэнүүд ба басагад анхаралаа табижа байха юм гэжэ тэдэ наhанhаа нүгшэhэн боецүүдэй түрэлхидтэнь дамжуулан хэлыт гэжэ гуйhан байгаа.

Удаа тээнь нүхэр Садчиковта үгэ үгтэжэ, тэрэ хадаа славянска арадуудай хоорондохи хани барисаанайнь бэхижэжэ байhан ябадалые тэмдэглэбэ.

Памятнигые нээhэнэй hүүлээр, элшэн сайд Садчиков тэндэхи тосхоной таряашадай түхеэрэжэ хүндэлhэн обед дээрэ байлсаба.

Англида докернуудай забастовко болобо

ЛОНДОН, октябриин 16. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэхэнь хадаа, докернуудай нитэнационально забастовкодо зарим нэгэ хубилалтанууд октябриин 15-да болобо гэнэ. Лондондо бастовалагшадай зарьманиинь октябриин 18-да хүдэлмэридөө гараха гэжэ шиидээ. Провинци дотор докернууд хадаа бидэнэй эрилтэнүүдые хангаагүй сагтаhь забастовкоёо хэhэн зандаа байхабди гэжэ шиидхээ. Сэрэгүүдые шэрэхэ ябадалые хянан хаража байhан офицер болбол докернуудай хүдэлмэридөө гараагүй сагтаhь ямаршье судонууд эльгээгдэхэгүй, мүн тэрээншэлэн Палестина, Египет, Мальта гү, али Гибралтарhаа судонууд ерэхэгүй гэжэ мэдүүлбэ.

Ливерпуль ба Биркенхэд гэдэгүүдтэ хүдэлмэришэд өөhэдынгөө табиhан эрилтэнүүдэй хангагдаагүй сагтаhь забастовкоо үргэлжэлүүлжэ байхабди гэжэ шиидхэбэ. Тэдэнэр хадаа октябриин 18-да болохо хэлсээнүүдэй результадые хүлеэжэ байна. Забастовко болоhон дээрэhээ ашааень буулгаагүй байhан 19 судно дээрэ мүнөө мянгаад солдат хүдэлмэрилжэ байна.

Митлобродо үнгэрэгшэ недели соо бастовалhан 900 докернууд октябриин 15-да хүдэлмэридөө гараад, 40 судын ашаа буулгажа эхилээ.

Гуллада мянгаад солдат орооhо тээжэ асарhан судонуудтай ашаа буулгажа догуудта хүдэлмэрилнэ.

Саут-Шэлдэстэ сэрэгүүд болбол эдеэ хоол тээжэ ерэhэн судонуудай ашаа буулгажа байнад.

США-да забастовканууд боложо байна

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 17. (ТАСС). Нью-Йоркско портын 60 мянган ашаа тээгшэдэй забастовка гурбан недели соо үргэлжэлhөөр. Ашаа тээгшэдэй Американска ажалай федерацида (АФТ) ородог ашаа тээгшэдэй профсоюзай лидер Райан гэгшэ судонуудай эзэдтэй хамта ябуулгаа хэжэ, профсоюзай рядовой членүүдэй зүгhөө дураа гутаха ябадалнуудые гаргана.

Октябриин 14-дэ болоhон митинг дээрэ ашаа тээгшэд болбол Нью-Йоркын мэр Ла Гардиа гэгшын рядовой хүдэлмэришэдhөө комитет hунгаха гэhэн дурадхалые абаhан ба тэрээндэ коллективнэ шэнэ договор баталха тухай судонуудай эзэдтэй хэлсээ хэхые даалгаха зуураа судонуудай эзэдэй зүбшөөрэлөө үгэмсээрэнь хүдэлмэреэ эхилхэ болобо. Райан ба судонуудай эзэдүүд хадаа хүдэлмэришэнэй абаhан шиидхэбэрине эрид шангаар буруушаажа, ямаршье условигүйгөөр хүдэлмэридэ бастовалагшад ойрын сагта орохые эрилтэ хэбэшье hаа. Райанда хэлсээнүүдые хэхые даалгаха гэбэ.

Забастовалhан ашаа тээгшэдые АФТ, мүн үйлэдбэриин профсоюзуудай конгрессидэ (КПП-дэ) оролсоhон олонхи профсоюзууд дэмжэжэ байха юм. КПП-дэ ороhон морягуудай профсоюзууд болбол Райанай хүтэлбэрие эрид шууд шүүмжэлбэ. Тус профсоюзай хүдэлмэришэд болбол судонуудай причальдаа ерэхэдэнь ба лебедогуудай хүдэлмэрилхэдэнь ураал үхэгүйбди гэжэ харюусаба. Забастовалhан ашаа тээгшэдые тэрэшэлэн радистнуудай, судонуудай эдеэ шанагшадай болон флодуудай пожарнигуудай профсоюзууд дэмжэнэ.

Заhабари

«Статья 5. СССР-эй Конституциин 137-дохи статьягай ёhоор, эхэнэрнүүд болбол эрэшүүлтэй нэгэн адли hунгалтануудта хабаадалсажа, СССР-эй Верховно Соведтэ hунгагдаха эрхэтэй байха» гэжэ манай газетын октябриин 14-нэй номерто толилогдоhон, «СССР-эй Верховно Соведтэ hунгалтануудые хэхэ тухай дүрим» соо уншаха хэрэгтэй.

Редакци.

Баяр ёhололой заседани

Советскэ Украинын сүлөөлэгдэhэнhөө хойшо нэгэ жэл болобо

КИЕВ, октябриин 14. (ТАСС). Үсэгэлдэр Т. Г. Шевченкын нэрэмжэтэ Киевскэ гүрэнэй Ленинэй орденто опера ба балетын театрын зал соо советскэ Украиные немецко-фашистска булимтарагшадhаа сүлөөлhэн үдэрhөө хойшо түрүүшын жэлэй ой хүсэhэндэ зорюулагдаhан партийно-советскэ ба олонитын организацинуудай, сэрэгэй частьнуудай стахановецууд болон интеллигенциин түлөөлэгшэдтэй хамтаржа хэhэн баяр ёhололой заседани болоhон байна.

Энэ баяр ёhололой заседание КП(б)У-гэй Киевскэ Обкомой секретарь нүхэр Сердюк нээбэ.

Хүндэлэлэй президиумдэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро болон КП(б)У-гэй ЦК-гэй Политбюро нэрьемэ ба үни удаан замхашагүй альгаташалгаар hунгагдаhан байна. Баяр ёhололой заседаниин хүндэтэ түрүүлэгшээр нүхэр Сталиние hунгахадань бүхы зал соо нэрьемэ альга ташалган болоhон байха юм. Агуухэ вождьдоо арад зоной бүгэдөөрөө инаг дуратай ба hайн hанажа байhыень элирхэйлжэ, тэндэ байгшад бүгэдөөрөө хүл дээрээ боложо, тэрэниие амаршална.

«Украинада hэргээн бодхоолгын түрүүшын жэлэй дүнгүүд ба манай ээлжээтэ зорилгонууд тухай» элидхэл хэхын тулада УССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ ба КП(б)У-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр Хрущёвто үгэ үгтэбэ. Тэндэ байгшад бүгэдөөрөө Украинын большевигуудые ударидагшадые за-луун дулаанаар амаршална.

—1944 оной октябриин 14-эй үдэр хадаа украинска арад зоной түүхэ домогто мартагдашагүй дурасхаалта үдэр боложо ороhон байна. Энэ үдэртэ советскэ Украинын бүхы газар немецко-фашистска булимтарагшадhаа хүсэд сүлөөлэгдөөд байба гэжэ нүхэр Хрущёв хэлэнэ.

Дайн сэрэгэй эгээн хэсүү бэрхэ сагта Ленин ба Сталинай идейнүүд болбол фронт дээрэ ба тылдэ байhан манай хүнүүдые баатаршалга гаргахаар зоригжуулжа байгаа. Манай илалтада этигэхэ, Ленин ба Сталинай hургаалда этигэхэ ябадал тэмсэлэй бүхы туршалтануудые ба бэрхэшээлнүүдые хатуу зоригтойгоор тэсэжэ гарахадань манай хүнүүдтэ туhалжа байгаа. Агуухэ Советскэ Союз хадаа бүри ехээр бата бэхи боложо ба улам ехэ хүсэтэй боложо дайнhаа гараhан байна.

Улаан Армиин түүхэтэ илалтануудые түйлаhанайнь эсэстэ, манай советскэ правительствын ба нүхэр Сталинай өөрынь сэсэ мэргэнээр ударидаhанай эсэстэ Украинска арад зоной бүгэдөөрөө нэгэдэжэ, нэгэн гүрэн болохо гэhэн үгы заяанай hанал хүсэлынь энэ жэлдэ хүсэлдэhэн байна. Советскэ правительствын Чехословацка Республикатай баталhан договорой ёhоор, Закарпатска Украина болбол мүнөө Украинска Советскэ Социалистическэ Республикын составта ороhонь гээшэ. Энээнhээ хойшо хэтэ мүнхэдөө Украинска газар дайда нэгэдэмэл украинска советскэ гүрэн боложо шадаба гээшэ.

Эгээн хэсүү бэрхэ дайн байлданай боложо байхада Украинска арад зон дайсантай угаа шангаар тэмсэжэ байhан ба дайсанаа дараха байhандаа сохё этигэжэ байба. Манай арад зон агуухэ ород арад ба хүсэн түгэс Советскэ Союзай бусад арадууд туhалхаяа ерэхэ юм гэжэ мэдэжэ байгаа hэн.

Советскэ арад зоной дайсад болбол манай арадуудай үе наhанай хани барисаандань hаад хэхэ гэжэ нэгэнтэ бэшэ hэдэhэн байгаа. Теэд Украинска болон ород арадуудай хани барисааниинь эбдэршэгүй, советскэ арадуудай эб найрамдалынь эбдэршэгүй байнабшуу. Ород хүнүүдэй гаргаhан гайхамшаг советскэ патриотизм болбол сэрэгэй баатаршалга гаргахаар үльгэр жэшээе Советскэ Союзай бүхы арадуудта харуулhан байна. Советскэ Союзай хүтэлбэрилхы хүсэн болоhон хадаа, ород арад болбол бүхы зондо hай hанагдадаг болонхой.

Бүхы советскэ арад зондо үнэн сэхээр туhалhанайнь түлөө тэрэ ород арадта баясхалан хүргэе! Ород арадай сэлмэг hонор ухаатай байhанайнь түлөө, хатуу зоригтой ба хүдисэнгы байhанайнь түлөө баяр хүргэе! Манай украинска арад зондо ахадүүгэй туhаламжа үзүүлhэнэйнь түлөө баясхалан хүргэе! **Нүхэр Н. С. Хрущевой иигэжэ хэлэхэдэнь нэрьемэ альга ташалган болоно.**

Улаан Армингаа илалтануудые хаража урма зоригоо бадарhан Украинын ажалшад өөрынгөө агуухэ аха болохо ород ба Советскэ Союзай бусад арадуудhаа үдэр бүриин туhаламжа абажа байхадаа, республика дотороо немецко-фашистска булимтарагшадай hандаргаhан арадай ажахые hэргээн бодхоохын тулада угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байнад.

Нүхэр Хрущёв болбол Украинын арадай ажахые hэргээн бодхоожо байhан ажал хүдэлмэриин хэдэн олон үльгэр жэшээнүүдые харуулна.

Донбассай шахтанууд 40 миллионhоо үлүү тонно шулуу нүүрhэ орондоо үгэбэ. Украинын металлургическа предприятинууд 1945 оной эсэс хүртэр гражданска дайнай hүүлээр бүри 26 ондо али тухай юумэ бүтээдэг байhан тэрэнhээ дутуугүй продукци гаргажа үгэхэ юм. Хамта 21.000 гаран километр харгы зам hэргээн бодхоогдожо, ашаглалгада оробо. Городуудые таатай болбосон болгохо тушаа, хүн зоной байра байдалые hайжаруулха тушаа нилээд ехэ амжалтанууд түйлагдана.

Манай советскэ хүнүүд дайсанаа даража илалта түйлахын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаба. Дайсантай тэмсэл хэхэдээ ами бэеэ хайрлахагүй баатаршалга гаргаhан манай хүнүүд тухай анхарал оролдолго табиха гээшэ партийна ба советскэ организацинуудай арюун нангин уялга мүн.

Немецкэ булимтарагшадай hандаргаhан советскэ Украинын хүдөө ажахые hэргээн бодхоохо тушаа 1945 ондо нилээд ехэ юумэ бүтээгдэhэн байна. Энэ жэлдэ Украинада тарилга хэhэн газарые дайнай урда тээхи хэмжээтэй сасуулбал 74 процент ба оросhото культурануудай тарилга 82 процент болоhон байха юм.

Украинын районуудые немецко-фашистска булимтарагшадhаа сүлөөлжэ эхилhэн түрүүшын үдэрhөө хойшо колхозникууд ба ажалша таряашад болбол хүдөө ажалаа hэргээн бодхоохо болон Улаан Армиин ба оронойнгоо улад зониие таряа талха ба хүдөө ажалай бусад продуктнуудаар хангаха ябадалда эдибхитэйгээр хабаадалсажа байна.

Немецко-фашистска булимтарагшадай дүүhан үгы хэhэн совхозно ба колхозно малажалые hэргээн бодхоохо тушаа үнгэрэгшэ жэлдэ нилээд ехэ юумэ хэгдээ. Нэгэ жэл соо колхозно фермэнүүд дээрэ эбэртэ томо малай тоо толгойнь хоёр дахин шахуу олон болоhон, гахайнууд ба хони-ямаадай тоо толгой хоёр хахадhаа үлүү боложо олошорhон байха юм.

Культурно-болбосоролой албан газарнуудые hэргээн бодхоохо ябадал хурдан темпээр ябаба. Мүнөө үедэ республика дотор 27.248 hургуули бии болонхой. Тэндэ 5 миллионhоо үлүү үхибүүд hурана. 150 вуз, 474 техникум hэргээгдээ. Республика дотор 852 газетэ хэблэгдэжэ гарана, тэдэнhээ 11-ниинь республиканска ба 33-ниинь областной газетэ болоно.

Украинын городууд болон тосхонуудта мүнөө 99 театр хүдэлмэрилнэ, тиихэдэ сэрэгэй урда тээ 130 театр бии байhан юм.

Баhа, 1.510 киноустановко, 823 радиоузел, 1.466 олоной библиотека hэргээн бодхоогдобо.

Украиные фашистска эзэмдэгшэдhээ сүлөөлhэнhөө хойшо үнгэрhэн нэгэ жэл соо Украинска арад зон болбол эрхэ сүлөөтэ дуратай манай арадые немецкэ фашистнуудай мэхэдэ оруулжа, зарса богоол болгохо гэhэн Гитлерэй үнэн туhамаршад болохо украинско-немецкэ националистнуудые хяа hамна сохиhон байха юм. Украинско-немецкэ националистнуудай шал худалаар хэлэhэн нэгэшье үгэдэнь украинска арад зон оройдоошье этигээгүй, харин тэдэниие немецко-фашистнуудай агентнууд гэжэ мэдээд элирүүлhэн ба үгы хэhэн байха юм.

Өөhэдыгөө сүлөөлүүлhэнэй түлөө Улаан Армида, большевистскэ партида, инаг Сталинда баясхалан hанажа байhан Украинска арад зон энхэ амгалан сагай ажалда эршэтэйгээр оробо.

Бидэнэр хадаа hандаргагдаhан хамаг бүхы юумые hэргээн бодхоохоhоо гадна, харин түргэн алхамаар урагшаа дабшаха, социалистическэ гүрэнэйнгөө экономико, наука ба культурые шэнээр мандуулха гэhэн хүсэлэнтэй байнабди.

Хүдэлмэришэд ба колхозникууд, интеллигенци, советскэ арад зон бүгэдөөрөө нилээд ехэ ажал хэхэ ба хатуу зоригтойгоор хүдэлмэрилхэ болоно. Хүдэлмэришэн, колхозник, интеллигент бүхэнэй социалистическэ байгуулалтада эдибхитэйгээр хабаадалсаха ябадалhаа арадай ажахын хамаг бүхы hалбарине дэбжүүлхэ, ажалшан зоной материальна ба культурна хэмжээе дэбжүүлхэ ябадал дулдыдаха болоно гэжэ тэдэнэр hайса мэдэнэ.

СССР-эй Верховно Соведые hунгаха саг дүтэлжэ байна. Тэрэ hунгалта хадаа большевигуудэй партиие тойрожо, инаг Сталиние тойрожо нягтаар жагсаhан олонинациональна арад зоной [illegible] харуулха байна. Украинын ажалшад хадаа социалистическэ байгуулалтын хамаг бүхы участогууд дээрэ шэнэ илалтануудые түйлажа, энэ түүхэтэ үдэрые угтаха ба дэлхэй дээрэ эгээн ехэ демократическа засаг болохо советскэ засагта инаг дуратай ба үнэн бэеэ үгэнги байhанаа харуулхань лабтай.

Өөрынгөө сүлөөлэгдэhэнhөө хойшо нэгэ жэл хүсэhэн ойдо—мүнөөлэр Украинска арад зон сүлөөлэгшэ арми болохо—героическа Улаан Армиие хүндэлжэ, советскэ арадай илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша агуухэ большевистскэ партиие хүндэлжэ магтажа байна гээшэ.

Украинска арад зон болбол сэсэ мэргэн багша, вождь ба полководец, Советскэ Союзай Генералиссимус агуухэ Сталинай солыень дуудажа байнад.

Нүхэр Хрущёвой иигэжэ хэлээд дүүргэхэдэнь үни удаан замхашагүй альга ташалган болоно. Бултадаа хүл дээрээ бодоно. Нүхэр Сталиние хүндэлжэ зал дотор нэрьемэ оваци нэгэ хэдэн минута соо үргэлжэлнэ.

Нүхэр Сталинда бэшэг эльгээхэ гэhэн дурадхал мүн лэ овациар угтагдана.

Баяр-ёhололой заседани болбол Украиные сүлөөлhэн Улаан Армиин боецууд, сержантнууд, офицернүүд, генералнууд ба маршалнуудта амар мэндые, баясхаланиие хүргэжэ ба инаг дуратай байhанаа мэдүүлжэ халуун хүрса үгэнүүдээр хандаба.

Заседаниин hүүлээр столицын искусствын эрхим мастернууд болон музыкальна коллективүүдэй хабаадалгатай ехэхэн концерт болобо.

Харюусалгата редакторай орлогшо **Д. ЛУБСАНОВ.**

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80. зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23. отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв); объявлений—2-64 (2 зв.).

Н—00465 Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР Тираж 5.500.